

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОПИСНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ»

Компонента освітньої програми – вибіркова (3 кредити)

Рівень вищої освіти	другий (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Струк Іванна Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент, асистент кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. https://surl.li/onpdau
Контактний тел.	+380663078283
E-mail:	iv.struk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5722
Консультації	вівторок – з 16.00 до 17.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Правописна компетентність фахівця» розроблено з урахуванням:

- сучасних вимог до фахівців різних галузей- в контексті становлення професійної мовнокомунікативної компетентності, визначальним складником якої є правописна компетентність;

- на основі системного погляду на сучасні тенденції потрактування освіченості людини з обов'язковим урахуванням здатності до передачі мови на письмі у процесі професійної діяльності.

У професіограмі фахівців різних галузей правописна компетентність – це одна з характеристик спеціаліста, оскільки вона є складником професійної мовнокомунікативної компетентності. Тому у професійній діяльності важливе значення мають вміння чітко й послідовно викласти власну думку, дотримуючись правил правопису й граматики, дібрати відповідні лексичні засоби тощо.

Курс враховує основні компоненти формування правописної компетентності (когнітивний, операційний, діяльнісний, ціннісно-смісловий та поведінковий).

Навчальна дисципліна спрямована на здобуття слухачами та студентами знань у галузі орфографії української мови та формування уявлення про основні тенденції правописних норм з урахуванням Українського правопису 2019.

Мета навчальної дисципліни: поглиблення, закріплення й розширення, узагальнення й систематизація правописних знань з основних розділів української мови; вироблення практичних умінь і навичок удосконалення власного й чужого усного та писемного мовлення; формування орфографічної грамотності, що є основою розвитку комунікативної компетенції особистості; формування мовної особистості студента, вмінь й навичок вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами української мови – її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Правопис частин основи слова та слів іншомовного походження	
Тема 1	Правопис – кодифіковані норми написання. Складники правопису: графіка, орфографія, пунктуація. Історія становлення українського правопису.
Тема 2	Дискусії щодо українського правопису. Доцільність знання про підґрунтя правописних дискусій в Україні.
Тема 3	Принципи українського правопису. Літерні позначення звуків: чергування голосних /приголосних..
Тема 4	Написання голосних в ненаголошеній позиції.
Тема 5	Літера <i>Г</i> . Правила вживання апострофа. Позначення м'якості на письмі.
Тема 6	Літери на позначення звуків: зміни груп приголосних; спрощення груп приголосних; подвоєння та подовження; подвоєння в словах іншомовного походження.
Тема 7	Правопис префіксів <i>роз-</i> , <i>без-</i> , <i>з</i> , <i>с-</i> та ін.
Тема 8	Правопис суфіксів <i>-анн</i> , <i>-енн</i> , <i>-ан</i> , <i>-ен-</i> , суфікси прикметників та дієприкметників. Особливості вживання активних дієприкметників. Суфікси пасивних дієприкметників, творення від них предикативних прислівників на <i>-но</i> , <i>-то</i> .
Тема 9	Вживання великої літери. Правопис прізвищ і географічних назв.
Тема 10	Написання слів іншомовного походження. Правопис відмінюваних слів іншомовного походження.
Тема 11	Правопис складних слів.
МОДУЛЬ 2. Особливості правопису частин мови	
Тема 12	Іменники подвійного роду. Явище коливання у роді. Труднощі при відмінюванні іменників I, II відмін. Уваги до правопису окремих відмінків іменника (III–IV відміни).
Тема 13	Правопис відмінкових форм прикметників. Особливості творення присвійних прикметників. Ступенювання прикметників. Правопис власних назв іменникового та прикметникового типу.
Тема 14	Правопис відмінкових форм числівників. Парадигма кількісних числівників. Правила вживання кількісних числівників з іменниками.
Тема 15	Правопис займенників. Коректне вживання займенникових форм.

Тема 16	Дієслово. Дійсний спосіб. Теперішній час – особливості дієвідмінювання, частотні помилки. Форми майбутнього часу. Минулий та давноминулий час.
Тема 17	Флексії у формах наказового та умовного способу дієслів. Особливості дієслівного керування. Інфінітив – власне граматичне і синтаксичне вживання.
Тема 18	Особливості правопису та вживання прислівників.
Тема 19	Правопис службових слів та вигуків.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення курсу передбачає застосування таких **методів**: 1) за джерелом інформації: *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія; *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні*: обговорення проблемних питань, виконання тестових завдань; 2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні; 3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, продуктивні, пошукові, дослідницькі; 4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проєктів. 5) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Курс «Правописна компетентність фахівця» передбачає такі **форми навчання**: активні практичні заняття, бесіда, презентації індивідуальних завдань, підготовка творчих робіт та проєктів, редагування текстів.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

№ п/з	Контрольні заходи	Максимальна кількість балів за контрольний захід
1	Усні відповіді	3 бали
2	Опрацювання наукових публікацій	7 балів
3	Підготовка та презентація проєктів	10 балів
	Завдання дослідницького характеру	10 балів
	Редагування та аналіз текстів	10 балів
8	Індивідуальні завдання	
	Тестові завдання	20 балів
9	Підсумкові тестові завдання	40 балів
10	Загальна кількість балів / залік	100 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модулю-контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Підсумковий контроль передбачає виконання тестових завдань (40 балів).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Зараховано	A	відмінно
80-89		B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69		D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Освітня діяльність (викладача і студента) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікуємо, що роботи студентів будуть оригінальним дослідженням.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентують такі документи:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/plozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Когут В. М. Український правопис 2019 : Зміни та правила. Тернопіль. Навчальна книга – Богдан. 2019. 4. Межов О. Г. Українська мова. Практикум із правопису та граматики : [навчальний посібник]. Луцьк : Вежа-Друк, 2020.
2. Мельник І. А. Основи правописної та культуромовної компетентності вчителя. Практикум : навчальний посібник. Луцьк : Надстир'я, 2022. 192 с.
3. Мельник І. А. Формування високої мовної культури майбутніх учителів-словесників під час вивчення дисципліни «Правописна та культуромовна компетентності вчителя». Волинь філологічна : текст і контекст : зб. наук. пр. / упоряд. Т. П. Левчук. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. Вип. 30. 9.
4. Практикум з українського правопису /наук. ред. проф. Ковалевська Т. Ю. ; за заг. ред. Дружинець М. Л. Одеса, 2018. 396 с.
5. Словник дієслівного керування / Л. Колібаба, В. Фурса. Київ : Либідь, 2017. 656 с.
6. Український правопис / НАН України. Київ, 2019. Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%20 2019.pdf> 6. Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського 67 правопису» (2019). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovnizminy%202019.pdf>